

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 49/09-24

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 19. februára 2009 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. D. K., B., zastúpeného advokátom JUDr. D. J., B., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Bratislava IV č. k. 18 C 43/2003-170 zo 4. apríla 2008 a rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 6 Co 153/08 z 3. júla 2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. D. K. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. septembra 2008 doručená sťažnosť Ing. D. K. (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného

súdu Bratislava IV (ďalej len „okresný súd“) č. k. 18 C 43/2003-170 zo 4. apríla 2008 a rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 6 Co 153/08 z 3. júla 2008.

1. Z obsahu sťažnosti a k nej pripojených písomností okrem iného vyplýva:

a) Sťažovateľ ako navrhovateľ v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 18 C 43/2003 podaním z 11. augusta 2003 proti odporcom: v 1. rade - S., B., v 2. rade - H. R., B., žiadal zaviazať:

- odporcu v 1. rade ako správcu domu na odstránenie armatúr guľových kohútikov na stúpačkách v byte odporcu v 2. rade,

- odporcu v 2. rade na sprístupnenie bytu na účel vykonania demontáže armatúr guľových kohútikov na stúpačkách v byte a umožniť znalcovi z odboru ústredného vykurovania kontrolu, že poškodená stúpačka bude uvedená do pôvodného projektového stavu,

- odporcu v 1. rade vykonať hydraulické vyregulovanie vykurovacej sústavy domu na základe vypracovaného projektu za peniaze, ktoré boli od obyvateľov domu na tento účel vybrané.

O návrhu sťažovateľa rozhodol okresný súd rozsudkom č. k. 18 C 43/03-70 z 28. septembra 2004 tak, že uložil odporcovi v 2. rade vykonať demontáž guľových kohútikov a následne umožniť znalcovi kontrolu. Návrh voči odporcovi v 1. rade okresný súd zamietol a odporcovi v 2. rade uložil povinnosť zaplatiť sťažovateľovi trovy konania.

b) Proti rozsudku okresného súdu z 28. septembra 2004 sa odvolali: 9. novembra 2004 sťažovateľ a 13. decembra 2004 odporca v 2. rade.

Krajský súd rozsudkom sp. zn. 6 Co 17/05 zo 16. marca 2006 v napadnutej časti potvrdil rozsudok prvostupňového súdu, odporcom v 1. a v 2. rade nepriznal náhradu trov odvolacieho konania a odvolacie konanie o odvolaní odporcu v 2. rade zastavil.

c) Sťažovateľ proti rozsudku krajského súdu podal Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) 25. augusta 2006 dovolanie.

Najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 3 Cdo 221/2006 zo 14. decembra 2006 v napadnutej časti zrušil rozsudok krajského súdu a vec mu v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie.

d) Krajský súd rozsudkom sp. zn. 6 Co 27/2007 z 25. októbra 2007 rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti potvrdil, v časti trov konania napadnutý rozsudok zrušil a v tomto rozsahu vrátil vec súdu prvého stupňa 13. novembra 2007 na ďalšie konanie.

e) Sťažovateľ podaním z 13. decembra 2007 žiadal o priznanie ďalších trov, ktoré mu vznikli v dôsledku ním tvrdeného nesprávneho rozhodnutia prvostupňového súdu.

Okresný súd uznesením sp. zn. 18 C 43/2003 zo 4. apríla 2008 priznal sťažovateľovi vrátenie súdneho poplatku v sume 2 000 Sk a žiadnemu z účastníkov konania nepriznal právo na náhradu trov konania.

f) Sťažovateľ sa podaním z 24. apríla 2008 odvolal proti uzneseniu okresného súdu zo 4. apríla 2008 („v časti nepriznania práva na náhradu trov konania“).

Krajský súd rozsudkom sp. zn. 6 Co 153/08 z 3. júla 2008 potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti. Rozsudok odvolacieho súdu bol doručený sťažovateľovi 8. augusta 2008, odporcovi v 1. rade 11. augusta 2008 a odporcovi v 2. rade 26. augusta 2008.

2.a) Po citovaní čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že na základe «... *pochybení OS BA IV došlo k ďalšiemu zvyšovaniu trov konania na strane sťažovateľa, nakoľko celkom oprávnene napadol tento rozsudok odvolaním. KS v BA aj napriek týmto zrejým pochybeniam rozsudok OS BA IV potvrdil, pričom svojim postupom porušil sťažovateľove ústavné právo ako účastníka konania dané čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, čo vyslovil Najvyšší súd SR vo svojom rozhodnutí a tento rozsudok KS v BA zrušil. V dôsledku takéhoto postupu KS v BA, keď odňal sťažovateľovi konať pred súdom, vznikli sťažovateľovi*

d'alšie trovy, keď musel svoje právo uplatniť cez dovolanie na NS SR a teda mu vznikli trovy za súdny poplatok vo výške 6.000,- Sk a trovy právneho zastúpenia vo výške 10.710,- Sk.

KS v BA po zrušení jeho rozsudku NS SR vyniesol nový rozsudok, v ktorom zo štyroch vyššie uvedených chýb OS BA IV opravil, resp. upozornil OS BA IV len na zlé vyrubenie doplatku za návrh vo výške 2.000,- Sk a v tomto rozsahu, teda v časti trov konania, aj jeho rozsudok zrušil.

OS BA IV svojim následným uznesením vrátil sťažovateľovi cez Daňový úrad B. sumu 2.000,- Sk a žiadnemu z účastníkov konania nepriznal právo na náhradu trov konania, čo odôvodnil ustanovením § 142 ods. 2 O. s. p. a zvláštnosťou daného prípadu. Svojím rozhodnutím, ktorý mu na základe odvolania sťažovateľa, „odobril“ aj KS v BA, sa tak úplne vyhol zodpovednosti, niešť za svoje pochybenia akékoľvek následky.

Vyššie uvedené rozhodnutie o trovách konania považujem za nesprávne aj z toho dôvodu, že sťažovateľ bol „de facto“ vo svojom petite úspešný v plnom rozsahu, nakoľko guľový ventil, ktorého odstránenia sa domáhal, bol skutočne odstránený, i keď treba dodať, že tak neučinil odporca v I. rade, tak ako žiadal sťažovateľ ale na základe rozsudku OS BA IV spis. zn.: 18 C 43/03-70 zo dňa 28. 09. 2004 tak učinil odporca v II. rade...».

b) Podľa názoru sťažovateľa „... je zrejmé, že ako rozhodnutím OS BA IV spis. zn.: 18 C 43/2003-170 zo dňa 04. 04. 2008, rozhodnutím KS v BA spis. zn.: 6 Co 153/08-178 zo dňa 03. 07. 2008 tak aj ich postupom, bolo porušené právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie podľa vyššie uvedeného ustanovenia Ústavy SR a Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd...“.

3. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„Základné právo Ing. D. K., nar... na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd uznesením Okresného súdu Bratislava IV spis. zn.: 18 C 43/2003-170 dňa 04. 04. 2008 a rozsudkom Krajského súdu v Bratislave spis. zn.: 6 Co 153/08-178 zo dňa 03. 07. 2008 porušené bolo.

Zrušuje sa rozsudok Krajského súdu v Bratislave spis. zn.: 6 Co 153/08-178 zo dňa 03. 07. 2008 a uznesenie Okresného súdu Bratislava IV spis. zn.: 18 C 43/2003-170 zo dňa 04. 04. 2008 a vec sa vracia Okresnému súdu Bratislava IV na ďalšie konanie.

Ing. D. K., nar... sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 20.710,- Sk, ktoré sú Krajský súd v Bratislave a Okresný súd Bratislava IV povinné spoločne a nerozdielne zaplatiť do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

Sťažovateľ súčasne požiadal o náhradu trov konania.

II.

V rámci prípravy predbežného prerokovania sťažnosti ústavný súd požiadal okresný súd a krajský súd o zaujatie stanoviska k predmetu sťažnosti. Súčasne požiadal o predloženie súdneho spisu sp. zn. 18 C 43/2003.

1. Podpredsedníčka okresného súdu v stanovisku sp. zn. Spr. 3455/08 zo 14. októbra 2008 po uvedení chronologickému priebehu konania v predmetnej veci konštatovala, že

„Z prehľadu vykonaných procesných úkonov Okresným súdom Bratislava IV je zrejmé, že súd vo veci bezprieťahovo konal a rozhodoval v súlade s príslušnými zákonnými ustanoveniami, čo potvrdil aj odvolací súd vo svojich rozhodnutiach. V intenciách rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 6 Co 27/07-155 zo dňa 25. 10. 2007, Okresný súd Bratislava IV svojim rozhodnutím sp. zn. 18 C 43/03 zo dňa 4. 4. 2008 priznal sťažovateľovi vrátenie 2 000,- Sk zo zaplateného súdneho poplatku za návrh .

Sťažnosť sťažovateľa na porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu voči Okresnému súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 43/2003 nie je dôvodná a pre jej neopodstatnenosť nedoporučujeme prijať sťažnosť na ďalšie konanie.“

2. Predsedníčka krajského súdu v liste sp. zn. Spr. 3640/2008 z 20. októbra 2008 okrem iného uviedla:

„S ohľadom na skutočnosť, že krajský súd má k dispozícii len zberný spis sp. zn. 6 Co 153/2008, obsahujúci dve rozhodnutia súdov prvého a druhého stupňa,

v súvislosti s vyjadrením sa k prijatiu a opodstatnenosti podanej sťažnosti sťažovateľa uvádzam, že tunajší súd sa pridrižiava tvrdení, uvedených v odôvodnení rozhodnutia č. k. 6 Co 153/2008-178 zo dňa 03. 07. 2008 (t. j. rozhodnutia napadnutého sťažovateľovou sťažnosťou, pozn.).“

3. Nahliadnutím do súdneho spisu okresného súdu sp. zn. 18 C 43/2003 zistil ústavný súd (vo vzťahu k predmetu sťažnosti) tieto relevantné skutočnosti:

- č. l. 11 - sťažovateľ 9. septembra 2003 kolkovou známkou v hodnote 1 000 Sk uhradil súdny poplatok za návrh,

- č. l. 27 - sťažovateľ 22. marca 2004 požiadal okresný súd o úpravu návrhu: „... z úvodnej konštatlačnej časti svojej žaloby... vynechávam odporcu v 1. rade...

Ostatné časti svojej žaloby vrátane žiadosti o vynesenie rozhodnutia súdom nemením...“,

- č. l. 34 - sťažovateľ 4. mája 2004 kolkovými známkami v hodnote 2 000 Sk uhradil poplatok za návrh,

- č. l. 68 - podľa zápisnice o pojednávaní konanom 28. septembra 2004 «... Na to bol vyhlásený tento rozsudok:

„Odporca v 2. rade je povinný vykonať demontáž guľových armatúr na stúpačkách vo svojom byte, následne umožniť znalcovi z odboru ústredného vykurovania kontrolu, že poškodená stúpačka bude uvedená do pôvodného projektového stavu, v lehote do 30 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Súd návrh voči odporcovi v 1. rade zamietla.

Odporca v 2. rade je povinný zaplatiť navrhovateľovi trovy konania vo výške 1 000,- Sk do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“»,

- č. l. 79 - v odvolaní z 9. novembra 2004 proti rozsudku okresného súdu z 28. septembra 2004 sťažovateľ okrem iného namietal aj zamietnutie jeho návrhu proti odporcovi v 1. rade, lebo „... ja som ani petit svojej žaloby v tomto smere na súde nikdy nezmenil...“

- č. l. 84 - odporca v 2. rade 13. decembra 2004 oznámil okresnému súdu, že „... zabezpečil demontáž guľových ventilov... po dohode s odporcom č. 1... vyplatil súdne trovy tak, ako ukladá rozsudok dňa 3. 11. 2004 v sume 1.000,- Sk“

• č. 1. 85 - sťažovateľ 14. decembra 2004 uhradil kolkovými známkami v hodnote 2 000 Sk súdny poplatok za odvolanie,

• č. 1. 86 - odporca v 1. rade listom z 15. decembra 2004 oznámil okresnému súdu:

„Obdržali sme odvolanie Ing. D. K. k predmetnému rozsudku. K uvedenej veci Vám oznamujeme, že odvolanie je bezpredmetné nakoľko guľové armatúry na stúpačkách p. R. na... ul. č... boli už odstránené v lehote určenej súdom a taktiež boli p. K. p. R. uhradené súdom určené súdne trovy vo výške 1 000,- Sk.

V prílohe Vám opätovne zasielame naše vyjadrenie zo dňa 16. 9. 2004 v ktorom uvádzame prečo nemôže byť súdne konanie vedené proti nášmu družstvu.“,

• č. 1. 93 - výzva krajského súdu č. k. 6 Co 17/05-93 z 10. februára 2005 adresovaná sťažovateľovi:

„V predmetnej právnej veci... ste podali odvolanie proti rozsudku Okresného súdu... zo dňa 28. 9. 2004...

Odporca 1) S. súdu oznámilo, že guľové armatúry na stúpačkách v byte... boli odstránené a odporca 2) Vám tiež uhradil trovy konania 1.000,- Sk. Vzhľadom na to predmet sporu v podstate odpadol a preto Vás žiadame o oznámenie, či svoje odvolanie beriete späť. Vašu odpoveď očakávame v lehote 7 dní.“,

• č. 1. 94 – 98 - sťažovateľ v liste z 21. februára 2005 oznámil krajskému súdu dôvody, prečo trvá na podanom odvolaní,

• č. 1. 100 - krajský súd listom z 23. mája 2005 žiadal sťažovateľa, aby oznámil, či odvolaním napadol iba 1. bod výroku prvostupňového rozhodnutia alebo aj výrok v bode č. 2, súčasne ho znovu upozornil na skutočnosti uvedené vo výzve z 10. februára 2005,

• č. 1. 108 – 109 - „... odvolanie... - upresnenie námietok“ sťažovateľa z 26. júla 2005 „... na základe uvedených skutočností žiadam Krajský súd... aby vyniesol rozhodnutie, ktorými bude rozsudok Okresného súdu... č. k. 18 C 43/03-70 zrušený, ako nesprávny, resp. Krajský súd v Bratislave tento rozsudok svojím rozhodnutím opraví tak, aby zodpovednosť za demontáž GK a z nej prameniace následky bol zaviazaný odporca v 1. rade t. j. správcovská organizácia domu S...

Zároveň žiadam Krajský súd v Bratislave, aby vyniesol rozhodnutie, ktorým mi budú doplatené súdne trovy z konania na Okresnom súde vo výške 2.000,- Sk a tiež uhradené

trovy z titulu odvolania sa na Krajský súd v Bratislave vo výške 2.000,- Sk t. j. spolu 4.000,- Sk. Slovom: Štyritisíc korún sl. “,

- č. l. 110, 118 - ospravedlnenie neúčasti sťažovateľa (zdravotné dôvody) na pojednávaniach konaných 1. decembra 2005 a 16. marca 2006,

- č. l. 122, 123 - rozsudok krajského súdu zo 16. marca 2006, ktorým bol prvostupňový rozsudok v napadnutej časti potvrdený a ktorým nebola priznaná odporcom v 1. a 2. rade náhrada trov odvolacieho konania,

- č. l. 126, 127 - dovolanie sťažovateľa z 2. júna 2006 proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ako dovolací dôvod namieta odňatie mu možnosti konať pred odvolacím súdom [§ 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“)],

- č. l. 146 – 148 - rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 221/2006 zo 14. decembra 2006, ktorým bol rozsudok krajského súdu zo 16. marca 2006 sp. zn. 6 Co 17/2005 v napadnutej časti zrušený a vec mu bola v rozsahu zrušenia vrátená na ďalšie konanie;

odôvodnenie rozhodnutia najvyššieho súdu:

„... Najvyšší súd... skúmal najskôr, či dovolanie navrhovateľa smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 236 a nasl. OSP)...

Dovolateľ odôvodnil prípustnosť dovolania a zároveň opodstatnenosť tohto dovolacieho dôvodu tým, že krajský súd na pojednávaní dňa 16. 3. 2006 vec prejednal a rozhodol v jeho neprítomnosti napriek tomu, že ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní a písomne požiadal o odročenie pojednávania z dôvodu nástupu na kúpeľnú pooperačnú liečbu, o čom predložil súdu predvolanie na kúpeľnú liečbu s nástupom od 2. 3. 2006...

So zreteľom k tomu, že navrhovateľ včas požiadal o odročenie pojednávania z dôvodu nástupu na liečenie (od 2. 3. 2006 do 23. 3. 2006), ktoré preukázal predvolaním na kúpeľnú liečbu a následne prepúšťacou správou z 23. 3. 2006, dovolací súd dospel k záveru, že jeho žiadosť bola včasná i dôvodná a ak teda odvolací súd prejednal odvolanie v jeho neprítomnosti, rozhodol o ňom v rozpore s § 101 ods. 2 OSP... Najvyšší súd Slovenskej republiky vzhľadom na rozsudok odvolacieho súdu v napadnutej časti (vo veci samej) ako aj v súvisiacom výroku o trovách konania zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 1, 2 OSP).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania

a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 OSP). “,

- č. 1. 153, 154 - zápisnica z 25. októbra 2007 o pojednávaní pred odvolacím súdom:

„Pred začatím odvolacieho pojednávania navrhovateľ udáva, že trvá na návrhu a odvolaní.

Po otvorení odvolacieho pojednávania predstúpil navrhovateľ, ktorý udáva: ja trvám na svojom písomnom odvolaní. Moje odvolanie smeruje proti výroku napadnutého rozsudku, ktorým bol návrh proti odporcovi 1) zamietnutý. Ja poukazujem na to, že v zmysle právnych predpisov je správca povinný starať sa o vykurovaciu sústavu...

Na otázku predsedu senátu navrhovateľ udáva: je pravda, že demontáž predmetných guľových armatúr zo stúpačiek vykonal odporca II.

Ja svojim odvolaním napádam aj výrok o trovách konania. Ja žiadam, aby mi bola priznaná náhrada trov konania.

Predstúpil zástupca odporcu, ktorý udáva: ja som štatutárny zástupca odporcu 1), som podpredsedom predstavenstva. My navrhujeme, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti potvrdil. Demontáž guľových armatúr už bola vykonaná, vykonal ju odporca 2), neviem kedy to bolo, k tomuto by sa mohol vyjadriť odporca 2). My ako správca zabezpečujeme spoločné priestory domu a služby pre vlastníkov bytov, pričom robíme tie služby, o ktoré nás vlastníci bytov požiadajú. My nemôžeme svojvoľne vstúpiť do bytu. Demontáž guľových armatúr vykonal odporca 2), lebo tieto sa nachádzali v jeho byte. Okrem toho asi mesiac po vykonaní demontáže guľových armatúr, bolo vykonané hydraulické vyváženie vykurovacej sústavy v predmetnom dome. To znamená, že na stúpačky sa osadili regulačné prvky, ktoré zabezpečia tepelnú pohodu v dome.

Predstúpil odporca 2), ktorý udáva: ja som guľové armatúry demontoval na základe napadnutého rozsudku, bolo to v lehote stanovenej súdom prvého stupňa. Ja som tiež navrhovateľovi nahradil trovy konania 1.000,- Sk podľa rozsudku. Demontáž vykonala firma, ktorá v dome robila tepelnú reguláciu, ja som ju o to požiadal...

Po porade senátu bol vynesenej ROZSUDOK

Rozsudok súdu prvého stupňa sa v napadnutej časti potvrdzuje.

V časti trov konania sa napadnutý rozsudok zrušuje a vec sa mu v tomto rozsahu vracia na ďalšie konanie.

Odporcovi 1) sa nepriznáva náhrada trov odvolacieho konania.

Rozsudok bol vyhlásený, odôvodnený a bolo dané poučenie o opravnom prostriedku.“,

- č. 1. 155 - odôvodnenie rozhodnutia z 25. októbra 2007 krajským súdom:

„... Proti (tomuto rozsudku podal odvolanie žalobca a napadol ním výrok, ktorým bola žaloba proti žalovanému 1) zamietnutá a výrok o trovách konania... Pokiaľ ide o trovy konania, žalobca namietol, že v konaní mu vznikli trovy vo výške 3 000 Sk, ale napadnutým rozsudkom bola žalovanému 2) uložená povinnosť nahradiť mu trovy konania iba vo výške 1 000 Sk...

Žalovaný 1) vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že odvolanie žalobcu je bezpredmetné, pretože guľové armatúry na stúpačkách žalovaný 2) odstránil.

Odvolací súd... prejednal odvolanie... a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné...

Odvolací súd nevidí dôvod, pre ktorý by bolo potrebné v prejednávanej veci rozhodnúť odlišne oproti jeho prvšiemu rozsudku. Keďže v konaní bolo preukázané, že žalovaný 2) splnil v stanovenej lehote povinnosť, ktorá mu bola uložená napadnutým rozsudkom, teda vykonal demontáž guľových armatúr vo svojom byte (žalobca túto skutočnosť nespochybňoval), nemôže byť dôvodné odvolanie žalobcu proti výroku, ktorým bola žaloba proti žalovanému 1) zamietnutá. Inými slovami, nie je možné uložiť žalovanému 1) povinnosť, ktorú už splnil žalovaný 2), pretože splnením záväzkov žalovaného 2) zanikol a guľové armatúry nemôžu byť znovu demontované.

Z týchto dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti, ktorou bola žaloba voči žalovanému 1) zamietnutá, potvrdil...

V časti trov konania odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil... a... vec v tomto rozsahu vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Dôvodom zrušenia napadnutého rozsudku v tejto časti je nepreskúmateľnosť výroku o trovách konania...“,

• č. 1. 159 – 161 - sťažovateľ podaním z 13. decembra 2007 adresovaným okresnému súdu odôvodnil a vyčíslil súdne trovy, ktoré mu vznikli v konaní vo veci sp. zn. 18 C 43/2003 takto:

„... Sumárne moja finančná škoda vzniklá nesprávnym rozhodnutím Okresného súdu Bratislava IV, 18 C 43/03-70 z 28. 09. 2004 a na ktorú si uplatňujem nárok je nasledovná:

- 1. Zaplatený doplatok za konanie na Okresnom súde BA IV 2.000,- Sk*

2. Zaplatený poplatok za odvolanie na Krajský súd v BA	2.000,- Sk
3. Zaplatený poplatok za dovolanie na Najvyšší súd BA	6.000,- Sk
4. F. č. 21/07 za advokátske služby	10.710,- Sk
Spolu uplatnené súdne trovy	20.710,- Sk“,

• č. 1. 170 - okresný súd uznesením č. k. 18 C 43/2003-170 zo 4. apríla 2008 rozhodol tak, že „žiadan z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Navrhovateľovi sa priznáva vrátenie súdneho poplatku v sume 2 000,- Sk prostredníctvom Daňového úradu B. po právoplatnosti tohto uznesenia“, a svoje rozhodnutie (po stručnom opise doterajšieho priebehu konania) odôvodnil takto: „... V zmysle citovaného rozhodnutia Krajského súdu... súd rozhodol o vrátení súdneho poplatku tak, ako je vo výroku tohto rozhodnutia uvedené, keďže žalobca zaplatil súdny poplatok vyšší, 2 x 1 000,- Sk, spolu 2 000,- Sk.

Ďalšie trovy, ktoré vznikli účastníkom konania, boli na strane žalobcu, a to: súdny poplatok za dovolanie vo výške 6 000,- Sk a trovy za právne služby JUDr. J. vo výške 10 710,- Sk...

Podľa § 142 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, ak mal účastník vo veci úspech len čiastočný (nemusí vždy znamenať percento úspechu vo veci, vo vzťahu k právu na náhradu trov konania podľa pomeru úspechu), súd náhradu trov pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo.

Vzhľadom na úspešnosť žalobcu v konaní, ako aj charakter sporu, súd o trovách konania rozhodol tak, že žiadan z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.“,

• č. 1. 172 - odvolanie sťažovateľa z 24. apríla 2008 „proti rozhodnutiu súdu vo veci trov konania“, ktorým žiadal, „aby odvolací súd vyniesol rozhodnutie, ktorým mi budú priznané moje súdne trovy v uvedenej výške, ako potrebné vynaložené pre dosiahnutie nápravy nesprávneho a nespravodlivého rozhodnutia Okresného súdu Bratislava IV.“ (Išlo spolu o sumu 20 710 Sk, pozn.),

• č. 1. 178 - rozsudok krajského súdu č. k. 6 Co 153/08-178 z 3. júla 2008, ktorým potvrdil „uznesenie súdu prvého stupňa... v napadnutej časti“ a žalovanému v 1. rade nepriznal náhradu trov odvolacieho konania.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť sťažovateľa prerokoval na neverejnom zasadnutí a preskúmal ju zo všetkých hľadísk uvedených v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Pri prerokovaní námietok sťažovateľa z hľadiska možného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením okresného súdu č. k. 18 C 43/2003-170 zo 4. apríla 2008 ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Toto ustanovenie limituje hranice právomoci ústavného súdu a všeobecných súdov rozhodujúcich v občianskoprávných a trestnoprávných veciach, a to tým spôsobom, že ochrany základného práva a slobody sa na ústavnom súde možno domáhať v prípade, ak takúto ochranu nemôžu poskytnúť všeobecné súdy.

Je nepochybné, že proti rozsudku okresného súdu mal sťažovateľ právo podať odvolanie. Ústavný súd zistil, že sťažovateľ toto právo využil a proti prvostupňovému rozhodnutiu podal odvolanie.

O odvolaní sťažovateľa rozhodol krajský súd rozsudkom sp. zn. 6 Co 153/08 z 3. júla 2008. Z uvedeného teda vyplýva, že námietka porušenia uvedených práv sťažovateľa v podobe podaného odvolania proti výroku uznesenia okresného súdu vo veci trov konania bola predmetom rozhodovania krajského súdu, ktorý svoj právny názor vyjadril v už označenom rozsudku tak, že prvostupňové uznesenie potvrdil.

Vzhľadom na to, že na preskúmanie uznesenia okresného súdu bol v prvom rade povolaný krajský súd, ktorého právomoc predchádza právomoci ústavného súdu, ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie (obdobne napr. IV. ÚS 405/04, III. ÚS 133/05, III. ÚS 290/06, III. ÚS 288/07, III. ÚS 208/08).

Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry vyslovil, že princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu. Preto každá fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorý je kompetenčne predsunutý pred uplatnením právomoci ústavného súdu (podobne II. ÚS 148/02, IV. ÚS 78/04, I. ÚS 178/04, IV. ÚS 380/04, III. ÚS 285/06).

Na základe už uvedeného a s poukazom na princíp subsidiarity ústavný súd konštatuje, že na prerokovanie námietky súvisiacej s rozhodovaním o náhrade trov konania z hľadiska možného porušenia označených práv bol pred právomocou ústavného súdu povinný poskytnúť ochranu týmto právam sťažovateľa krajský súd v rámci odvolacieho konania, čo sťažovateľ aj využil, a preto ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol, ako už bolo uvedené, pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

Vo zvyšnej časti sťažnosti sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa

čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu č. k. 6 Co 153/08-178 z 3. júla 2008, keď tvrdil, že odvolací súd porušil ním označené základné práva „keď vyniesol nový rozsudok, v ktorom zo štyroch... chýb OS BA IV. opravil... len... zlé vyrubenie doplatku za návrh...“ [pozri body 1 a 2, no najmä bod 2.a) I. časti odôvodnenia].

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa § 142 ods. 1 OSP účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Podľa § 142 ods. 2 OSP ak mal účastník vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo.

Podľa § 224 ods. 1 OSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvého stupňa platia i pre odvolacie konanie.

Predmetom sťažnosti je sťažovateľom namietané porušenie označených základných práv tým, že vo veci konajúce všeobecné súdy (okresný súd a krajský súd) nerozhodli v súlade s petitom jeho žaloby, najmä, že zamietli jeho návrh voči odporcovi v 1. rade a uložili povinnosť konať tomu subjektu, ktorý on nenavrhol [pozri body 1.a) a 1.b) I. časti odôvodnenia], v dôsledku čoho mali uvedené súdy nesprávne rozhodnúť aj o trovách konania a spôsobiť mu ďalšie peňažné výdavky, ktoré musel vynaložiť v následnom konaní (dovolacie konanie a naň nadväzujúce konanie pred okresným súdom a krajským súdom),

v ktorom sa domáhal revízie rozhodnutí prvostupňového súdu a aj odvolacieho súdu a priznania mu trov konania v ním požadovanej výške (pozri body 1 a 2 I. časti odôvodnenia, bod 3 - č. 1. 79, č. 1. 94 – 98, č. 1. 108 – 109, č. 1. 122 a 123, č. 1. 126 a 127 a č. 1. 159 – 161).

Vychádzajúc z postupu a aj rozhodnutí vo veci konajúcich všeobecných súdov pred rozhodnutím najvyššieho súdu o sťažovateľovom dovolaní, t. j. pred 14. decembrom 2006 [pozri body 1.a) a 1.b) I. časti odôvodnenia], ako aj v konaní týchto súdov po ňom nasledujúcim [pozri body 1.d), 1.e) a 1.f) I. časti odôvodnenia; bod 3 - č. 1. 153, 154 a 155, č. 1. 170 a č. 1. 178] ústavný súd kvalifikuje sťažovateľovu sťažnosť v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú.

Na vytváranie právneho názoru ústavného súdu vplývalo tiež oboznámenie sa so zistenými relevantnými skutočnosťami v konaní, z ktorých vo veci konajúce súdy pri svojom rozhodovaní vychádzali (uvedenými v bode 3 II. časti odôvodnenia, napr. č. 1. 34 - nenamietanie sťažovateľa proti uzneseniu o prijatí späťvzatia návrhu voči odporcovi v 1. rade už na pojednávaní konanom 28. septembra 2004, č. 1. 84 - oznámenie odporcu v 2. rade o vykonaní demontáže guľových kohútikov a o úhrade súdnych trov sťažovateľovi, č. 1. 86 - oznámenie odporcu v 1. rade o bezpredmetnosti odvolania sťažovateľa vzhľadom na odstránenie guľových armatúr a jeho namietanie nedostatku pasívnej legitímácie - č. 1. 87, č. 1. 93 - výzva krajského súdu sťažovateľovi na oznámenie možného späťvzatia odvolania, ako aj obdobná výzva na č. 1. 100, č. 1. 146 – 148 - odôvodnenie rozsudku najvyššieho súdu o dovolaní, č. 1. 153 a 154 - vyjadrenie sťažovateľa na pojednávaní pred odvolacím súdom o jeho vedomosti o demontáži guľových armatúr vykonaných odporcom v 2. rade), ktoré svedčia o tom, že predmet sporu vedeného pred všeobecnými súdmi (t. j. odstránenie - demontáž guľových armatúr, vykonanie hydraulického vyregulovania vykurovacej sústavy domu, sprístupnenie bytu odporcu v 2. rade znalcovi) bol fakticky odstránený už výkonom výroku prvostupňového súdu vyplývajúceho z rozsudku z 28. septembra 2004.

Proti uzneseniu okresného súdu zo 4. apríla 2008 podal sťažovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd rozsudkom sp. zn. 6 Co 153/08 z 3. júla 2008 tak, že prvostupňové rozhodnutie v napadnutej časti potvrdil a odporcovi v 1. rade nepriznal náhradu trov odvolacieho konania.

Z odôvodnenia rozsudku krajského súdu okrem iného vyplýva:

«Napadnutým uznesením súd prvého stupňa žiadnemu z účastníkov konania nepriznal právo na náhradu trov konania a vyslovil, že žalobcovi sa po právoplatnosti uznesenia prostredníctvom Daňového úradu B. vráti súdny poplatok 2 000 Sk.

O trovách konania súd prvého stupňa rozhodol podľa § 142 ods. 2 O. s. p. a uviedol, že „vzhľadom na úspešnosť žalobcu v konaní, ako aj charakter sporu, súd o trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania“...

Proti tomuto rozhodnutiu podal odvolanie žalobca a napadol ním výrok, ktorým žiadnemu z účastníkov nebola priznaná náhrada trov konania... Uviedol, že mu vznikli trovy konania pozostávajúce zo súdneho poplatku za odvolanie 2 000 Sk, zo súdneho poplatku za dovolanie 6 000 Sk a z trov právneho zastúpenia v súvislosti s dovolaním vo výške 10 710 Sk. K tomu treba pripočítať preplatok na súdnom poplatku 2 000 Sk, o vrátení ktorého rozhodol súd prvého stupňa. Náhradu týchto trov konania mu mal súd prvého stupňa priznať.

Odvolačí súd, ktorý bol viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania... dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

V prejednávanej veci sa žalobca žalobou domáhal odstránenia uzatváracej armatúry - guľového kohúta na spoločných stúpačkách vykurovania. Súd prvého stupňa rozsudkom z 28. 9. 2004 č. k. 18 C 43/03-70 uložil žalovanému 2) povinnosť vykonať demontáž guľových armatúr na stúpačkách vo svojom byte a umožniť znalcovi z odboru ústredného vykurovania kontrolu, že poškodená stúpačka bude uvedená do pôvodného projektového stavu, do 30 dní od právoplatnosti rozsudku. Súd prvého stupňa žalobu proti žalovanému 1) zamietol a žalovanému 2) uložil povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania 1 000 Sk...

Keďže žalovaný 1) bol v spore úspešný, vzniklo mu v zmysle § 142 ods. 1 O. s. p. proti žalobcovi právo na náhradu trov odvolacieho konania, ale keďže mu v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli, odvolačí súd mu rozsudkom z 25. 10. 2007

č. k. 6 Co 27/07-155 ich náhradu nepriznal. Žalobcovi preto nevznikol voči žalovanému 1) nárok na náhradu trov konania.

Pokiaľ ide o žalovaného 2), žalobca nenapadol odvolaním výrok rozsudku súdu prvého stupňa z 28. 9. 2004 č. k. 18 C 43/03-70, ktorým bola žalovanému 2) uložená povinnosť vykonať demontáž guľových armatúr na stúpačkách vo svojom byte a povinnosť umožniť znalcovi kontrolu, že poškodená stúpačka bude uvedená do pôvodného projektového stavu. Tento výrok nebol napadnutý ani dovolaním, takže nadobudol právoplatnosť [Najvyšší súd SR zrušil rozsudkom zo 14. 12. 2006 č. k. 3 Cdo 221/2006 iba výrok rozsudku odvolacieho súdu, ktorým odvolací súd potvrdil výrok, ktorým bola žaloba proti žalovanému 1) zamietnutá]. Preto žalobcovi proti žalovanému 2) nevznikol nárok na náhradu trov konania pozostávajúcich zo súdneho poplatku za odvolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa z 28. 9. 2004 č. k. 18 C 43/03-70 vo výške 2 000 Sk, ani nárok na náhradu trov právneho zastúpenia v súvislosti s podaním dovolania, a ani nárok na náhradu trov konania pozostávajúcich zo súdneho poplatku za dovolanie 6 000 Sk. Tieto trovy totiž žalobca nevynaložil v súvislosti s uplatňovaním práva proti žalovanému 2). Žalobcovi by vznikol nárok na náhradu týchto trov iba proti žalovanému 1), ak by mal proti žalovanému 1) v spore úspech. Proti žalovanému 1) však v spore úspešný nebol, keďže žaloba proti nemu bola zamietnutá.

Z uvedeného vyplýva, že uznesenie súdu prvého stupňa je v napadnutej časti, ktorou žiadnemu z účastníkov nebola priznaná náhrada trov konania, vecne správne a preto ho odvolací súd v tejto časti potvrdil ako vecne správne podľa § 219 O. s. p...».

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 218/07).

Ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti uviedol, že podstata základného práva priznaného čl. 46 ods. 1 ústavy a obdobne práva priznaného čl. 6 ods. 1 dohovoru spočíva v oprávnení každého reálne sa domáhať ochrany svojich práv na súde a že tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávislo a nestranne vo veci konať tak, aby bola označenému právu poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré ustanovenia o súdnej ochrane vykonávajú, a teda že základné právo na súdnu ochranu nespočíva len v práve domáhať sa súdnej ochrany, ale túto aj v určitej kvalite, t. j. zákonom ustanoveným postupom súdu, dostať (napr. III. ÚS 124/08).

Úlohou ústavného súdu je sledovať, či všeobecné súdy v namietaných rozhodnutiach správne aplikujú právo, či dané rozhodnutia sú odôvodnené a či nenesú znaky arbitrárnosti vyúsťujúce do porušenia niektorého zo základných práv a slobôd. Z uvedeného dôvodu ústavný súd nemôže zasahovať do skutkových a právnych záverov týchto všeobecných súdov, ak ich z danej perspektívy možno pokladať za udržateľné (obdobne I. ÚS 17/00, I. ÚS 93/08).

Ústavný súd konštatuje, že po preskúmaní obsahu a spôsobu odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu v časti, v ktorej sa venoval problematike náhrady trov konania, predmetné rozhodnutie obsahuje dostatok skutkových a právnych záverov, pričom ústavný súd nezistil, že by jeho výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplýva z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, II. ÚS 75/088) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

Ústavný súd sa z obsahu napadnutého rozsudku presvedčil, že odvolací súd sa námietkami sťažovateľa zaoberal v rozsahu, ktorý postačuje na konštatovanie,

že sťažovateľ v tomto konaní dostal odpoveď na všetky podstatné okolnosti prípadu. Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého odvolacieho rozhodnutia, ktoré sú dostatočne odôvodnené a majú oporu v dokazovaní vykonanom vo veci rozhodujúcimi všeobecnými súdmi. Pretože namietané rozhodnutie krajského súdu nevykazuje znaky svojvôle a je dostatočne odôvodnené na základe jeho vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ústavný súd nie je oprávnený ani povinný tieto postupy a hodnotenia nahrádzať (podobne aj I. ÚS 21/98, III. ÚS 209/04) a v tejto situácii nemá dôvod zasiahnuť do právneho názoru krajského súdu. Ústavný súd v tejto súvislosti pripomína, že nie je a ani nemôže byť ďalšou opravnou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva.

V závere ústavný súd ešte uvádza, že vo vzťahu k výroku o náhrade trov konania musí byť z odôvodnenia konkrétneho rozhodnutia zrejmé, na základe akých právnych predpisov súd rozhodoval a akými úvahami bol pri ich aplikácii vedený. Samozrejme, musí ísť o právnu normu, ktorú zákon dovoľuje na daný prípad použiť. V namietanom prípade bolo v právomoci a na posúdení krajského súdu, akým zákonne konformným spôsobom korešpondujúcim s výsledkom sporu sa postaví k výroku o náhrade trov konania (včítane odvolacieho konania) a aké ustanovenia príslušnej právnej normy, teda Občianskeho súdneho poriadku použije. Ústavný súd konštatuje, že krajský súd v zásade rozhodol o náhrade trov konania tak, že potvrdil prvostupňové uznesenie (ktorým nebola žiadnemu z účastníkov konania priznaná náhrada trov konania) ako vecne správne a trovy odvolacieho konania úspešnému odporcovi v 1. rade nepriznal. Závery krajského súdu nemožno považovať za jednostranné či obmedzené, pretože vzhľadom na ich odôvodnenosť ich ústavný súd hodnotí ako ústavne akceptovateľné.

Vychádzajúc z uvedeného je ústavný súd toho názoru, že niet žiadnej spojitosti medzi odôvodnením rozhodnutia krajského súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu a práva na spravodlivý proces (m. m. IV. ÚS 112/05).

Pretože ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde dospel k záveru, že účinky výkonu právomoci krajského súdu v danom prípade sú zlúčiteľné so sťažovateľom označenými právami, sťažnosť v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Kedže ústavný súd odmietol sťažnosť ako celok, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa v nej nastolenými.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. februára 2009